

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/438/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203826
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113203826.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 1.945,27 eur, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 23. júla 2014 č. k. (8)18C/99/2013-75 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť Okresnému súdu Trnava súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu odvolania urobeného elektronickými prostriedkami a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom v sume 3 eurá a to do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalobkyňi, aby do 10 dní od doručenia uznesenia zaplatila príkazom na úhradu v prospech účtu súdu (uvedeného v uznesení) súdny poplatok 23 eur a to v sume 20 eur za odvolanie a v sume 3 eurá za vyhotovenie rovnopisu podania (ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ďalej tiež len „poplatok za vyhotovenie rovnopisu“), pričom takéto rozhodnutie (vyhotovené len za pomoci zaužívanej predtlačky vz. 4 O. s. p.) odôvodnil výlučne paušálnymi odkazmi na položky č. 7a a 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „Z. s. p.“ a „sadzobník“).

Toto uznesenie napadla žalobkyňa včasným odvolaním a navrhla ho jednoducho zrušiť, vytýkajúc mu (a súdu prvého stupňa) absenciu jednej zo zákonom predpísaných náležitostí, predstavovanej odôvodnením (čo bolo inak u poplatku za vyhotovenie rovnopisu jediným odvolacím dôvodom), ako aj nesprávnosť právneho posúdenia veci, nakoľko tu zákon účinný v čase začatia konania uznesením ukladanú poplatkovú povinnosť nepoznal, analogické rozširovanie úkonov podliehajúcich poplatkom aj so zreteľom k príkazu z čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR neprichádza do úvahy a i na základe ust. § 18ca Z. s. p. (ako jedného z prechodných ustanovení v takomto zákone) možno podľa predpisov účinných od 1. októbra 2012 (teda podľa Z. s. p. v znení zákona č. 286/2012 Z. z.) vyberať poplatky len v konaniach začatých po takomto čase, o taký prípad tu ale (pre podanie žaloby a inak aj jej dôjdenie súdu ešte v septembri 2012) taktiež nešlo.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) v medziach odvolania celú vec (poplatkovej povinnosti) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, pretože tu nešlo o vec samu ani o žiaden zo zákonom ustanovených prípadov potreby pojednávania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu a dospel k záveru, že okrem nevypravenia napadnutého uznesenia zákonom zodpovedajúcim odôvodnením (čo však tunajší súd vo veciach poplatkov považuje za relevantný dôvod len vtedy, ak sú

tu naozaj pochybnosti o existencii poplatkovej povinnosti, pretože tu treba zvažovať aj faktor možného ochromovania súdov množstvom identických podaní, produkovaných nezriedka jedným a tým istým účastníkom) toto v časti poplatku za odvolanie nie je správnym ani pre dôvodne vytykané nesprávne posúdenie veci súdom prvého stupňa po právnej stránke.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Z. s. p. v znení platnom a účinnom do 30. septembra 2012 (teda aj v čase začatia konania v prejednávanej veci dňom 27. septembra 2012 - pozn. odvolacieho súdu) od poplatku je oslobodené (o. i.) súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

S účinnosťou od 1. októbra 2012 bolo práve odcitované ustanovenie zo zákona (i tu rozumej zo Z. s. p.) vypustené a zároveň bol sadzobník doplnený tak, že v ňom bola za položku 7 vložená položka 7a, podľa ktorej poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je 20 eur (v tejto súv. por. čl. II body 3 a 14 a čl. VII zákona č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony).

Podľa § 6 ods. 2 prvých dvoch viet Z. s. p. ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni a poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Podľa § 18ca Z. s. p. (inak ustanovenia nadpísaného marginálnou rubrikou „Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. októbra 2012“ a do Z. s. p. vloženého práve zákonom č. 286/2012 Z. z., tu por. i čl. II bod 12 takéhoto zákona) z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Napokon podľa položky 20a sadzobníka poplatkov za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh, ktoré vytvoria súdny spis a rovnopisu podaní a ich príloh doručovaných účastníkom, ak bolo podanie urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je za každú stranu 0,10 eura, najmenej však 10 eur za podanie, ktoré je návrhom na začatie konania s prílohami a najmenej 3 eurá za ostatné podania s prílohami; pričom podľa poznámky č. 1 k takejto položke v prípade podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísaných zaručeným elektronickým podpisom súd vyhotoví potrebný počet rovnopisov a ich príloh bez toho, aby žiadal náhradu vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O. s. p. (keď inak tu je žiadúce doplniť tiež to, že táto položka a aj pôvodná jediná poznámka k nej, dnes označená poradovým číslom 1, sa súčasťou sadzobníka a aj Z. s. p. stali už s účinnosťou od 1. júla 2007, v tejto súv. por. tiež čl. II bod 33 a čl. IV zákona č. 273/2007 Z. z.).

V prejednávanej veci nemohlo byť absolútne žiadnej pochybnosti o tom, že konanie (ako celok) tu začalo ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona, vyjadrujúceho úmysel tuzemského zákonodarcu opustiť u konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej tiež „konania o zodpovednostných nárokoch voči štátu“) inštitút vecného oslobodenia od súdnych poplatkov. Pominúc faktor zmeny zákona aj v tomto prípade uplatnením opakovane (zjavne však bezvýsledne) kritizovanej praxe pokútneho menenia viacerých zákonov v rámci zákona primárne prijímaného za celkom iným účelom však pri posudzovaní legitimity zámeru súdu prvého stupňa zaťažiť žalobkyňu poplatkovou povinnosťou za odvolanie bolo rozhodujúcim to, že aj pri uzákoňovaní vypustenia ustanovenia, oslobodzujúceho od súdnych poplatkov konania o zodpovednostných nárokoch voči štátu, bola príslušná úprava sprevádzaná štandardným prechodným ustanovením, zakotvujúcim zjednodušene to, že po začatí hry sa jej pravidlá nemajú meniť. Z pohľadu existencie či neexistencie poplatkovej povinnosti pritom význam mal len stav v čase začatia konania (opäť rozumej ako celku), pretože opak (úmysel vyberať v konaniach začatých pred nadobudnutím účinnosti diskutovanej právnej úpravy „aspoň“ poplatky za odvolacie konania, začaté až po nadobudnutí účinnosti zákona č. 286/2012 Z. z.) mal byť vyjadrený presne a nedostatok takéhoto presného vyjadrenia bolo treba vyložiť na ťarchu štátu (disponujúceho prostriedkami spôsobilými prípadný neželaný výklad zmeniť a v tejto konkrétnej veci dokonca stojaceho na jednej strane sporu) a nie potenciálneho poplatníka (ktorý je len „konzumentom“ právnych predpisov „produkovaných“ orgánmi štátu). To musí platiť tým skôr, ak pomôcť si nejde ani pokusmi odvolávať sa na úpravu z taktiež vyššie citovaného § 6 ods. 2 Z.

s. p., použiteľného len v prípadoch ustanovenia poplatku za konanie (o aký prípad tu pre spoplatnenie iba žaloby - na rozdiel od iných prípadov uvedených v položkách 5 písm. a/ - d/, 9a, 10 písm. e/ - h/ a 18a sadzobníka - nejde) a predpokladajúceho v odvolacom konaní vo veci samej (o aké by zhodou okolností v tejto konkrétnej veci šlo) poplatky rovnakou sadzbou ako v konaní na súde prvého stupňa (keďže takouto argumentáciou by aj v prejednávanej veci šlo dospieť iba k záveru o nulovej sadzbe poplatku, čiže o jeho nevyvrubiteľnosti).

Uloženie poplatkovej povinnosti za odvolanie preto nemohlo obstáť a odvolací súd by pri nespojení rozhodnutia o takejto otázke s ďalšou (s otázkou poplatku za vyhotovenie rovnopisu) principiálne nemal inú možnosť, než napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa (práve uvedené nerešpektujúce) podľa § 221 ods. 1 písm. h/ aj i/ O. s. p. i s použitím ustanovenia § 12 ods. 3 Z. s. p. zrušiť (s nutnosťou suplovania tým pasivity súdu prvého stupňa, ktorý by za vyššie opísaného stavu vecí a opäť nebyť spojenia do napadnutého uznesenia rozhodnutí o dvoch otázkach aj podľa § 210a O. s. p. mal odvolanie vybaviť tak, že mu plne vyhovie sám, ale tak neurobil).

Vo vzťahu k poplatkovej povinnosti za vyhotovenie rovnopisu však odvolateľka uplatnila jediný odvolací dôvod spočívajúci v nepreskúmateľnosti rozhodnutia a o tom už bolo povedané, že v tzv. poplatkových veciach obstoja len podporne, teda pri neexistencii poplatkovej povinnosti alebo prinajmenšom pri jej prípadnej spornosti (kedy treba trvať na tom, aby aj súd prvého stupňa poskytol dostatok argumentov na podporu svojho názoru o existencii takejto povinnosti a ak si takú povinnosť nesplní, aby takéto jeho počínanie bolo po zásluhe „odmenené“ - tým, že rozhodnutie, ktoré dôvody neobsahuje, bude zrušené). Súčasťou rozhodovacej praxe tunajšieho súdu, týkajúcej sa uvedeného problému, je totiž i stále aktuálny záver (na ktorom ani v tejto konkrétnej veci nie je dôvod nič meniť), podľa ktorého miera pohoršenia odvolacieho súdu nad pretrvávajúcou praxou 1. vyhotovovania (súdmi prvého stupňa) uznesení o súdnych poplatkoch len za použitia zaužívaných chabých a argumentačne podvyživených vzorov, resp. predtlačí a 2. spoliehania sa nimi (i tu rozumej súdmi prvého stupňa) na nechť odvolacích súdov opakovane sa zaoberať problémom s celkom jednoznačným riešením nemôže byť tým, čo by pri porovnávaní takejto okolnosti s črtajúcim sa (resp. v mnohých prípadoch už aj reálne existujúcim) nebezpečenstvom praktického ochromovania súdov hromadnými podaniami malo prevážiť. Ak potom i v prejednávanej veci šlo o takto kvalifikovateľný prípad (pre všeobecne známe uplatňovanie žalobkyňou z prejednávanej veci proti tej istej žalovanej celého množstva druhovo totožných nárokov, spočítateľných v radoch tisícov a vyšších) a o existencii poplatkovej povinnosti za vyhotovenie súdom rovnopisu takého podania, pri ktorom účastník využil zákonnú možnosť urobiť ho elektronickými prostriedkami (a podpísať ho zaručeným elektronickým podpisom) nemohli byť žiadne pochybnosti, zo súhrnnej sumy poplatku uloženej napadnutým uznesením suma 3 eurá bola vyrubená v súlade s právom. Obstáť v tomto prípade pritom nemôže ani (v tejto konkrétnej veci inak neprítomná) snaha argumentovať za pomoci položky č. 1 k položke 20a sadzobníka, nakoľko takáto argumentácia smeruje k zastretiu podstaty problému. Tou je to, že účastníka rozhodnuteľného sa využiť možnosť urobienia podania elektronicky samozrejme nemožno za takéto počínanie sankcionovať, ak však dôsledkom takéhoto jeho počínania je prenos povinnosti zabezpečiť konverziu elektronického podania na podanie v listinnej podobe (zo strany inak na toto povinného účastníka na súd), diskutovaná (a aj vyššie citovaná) poznámka k príslušnej (taktiež vyššie citovanej položke) sadzobníka hovorí výlučne o nemožnosti požadovania v takejto súvislosti (súdom) vecných nákladov. Tým ale nemožno rozumieť nič viac a nič menej než to, že pri zabezpečovaní konverzie elektronických podaní na listinné, teda pri zabezpečovaní tvorby fyzického súdneho spisu i podkladov súcich na doručovanie účastníkom odchylným od toho, kto ich predložil len v elektronickej podobe zákonodarca nahradil pravidlo práva súdu na úhradu vyčíslených aj preukázaných vecných nákladov iným pravidlom práva na paušálnu náhradu takýchto nákladov, zahrnutú v poplatku za úkon súdu (ktorý si účastník vyššie opísaným spôsobom vynútil).

Pri riadení sa aj týmito úvahami preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti poplatku za vyhotovenie rovnopisu bolo predurčené na potvrdenie (podľa § 219 ods. 1 O. s. p.), ak však tu bola i druhá (ešte skôr rozobratá) časť uznesenia súca na zrušenie; potrebu odchylného prístupu odvolacieho súdu k obom častiam rozhodnutia v prvom stupni šlo vyjadriť právne len zmenou napadnutého uznesenia podľa § 220 O. s. p. spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia odvolacieho súdu.

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.